

րիգ օրունան իյանէնին միգ տարը իբի պին իւշ երեզ եւթմիշ լիւրայա պաւիզ օլմուշ, վէ պունուշա պէրապէր շէհ. րի մէզքիւր էհալիլի համիլէթմէնտա. նընտան պիր զաթ տախի պու. քէրէ 500 լրաւ իյանէ էթմիշ տիր :

— Մէսուլաթա կէօրէ, խաքէօյ. տէ մուգիմ Սըրպիւա թէպասընտան պիր էհհուտինին իւրգմէթինտէ պու. լունան պիր խըրվաթ, կէշէն կիւն մէր. գում էհհուտինին խանէսինէ կիտիպ. քէնտիսինի տիշարըտա պիր մահալտէ անգպպասընտան պիր ատէմ խթէտի. յինի իֆատէ իթմէսի իւզէրինէ, մէր. գում էհհուտի զալզալ խըրվաթըն թարիֆ իթտիլի մահալէ աղիմէթ խտէր :

Խըրվաթ իսէ խանէտէ եալընը պիր գոնա գարըտան պաշգա քիմէ օլմաղընը պիտիլինտէն իշէրիլէ կի. րիպ, մէրգումէնին խապէրի օլմաղը. զը հալտէ, 150 լրալը գատար էմ. թաւ պէ էշեպը խաֆիֆէ ախը ու սըրգաթ իթտիլտէն սոնրա, մէրգու. մէ գալընըն նէզտինէ կէլիպ, պիր զաշ կիւնէ գատար քէնտիսիլէ մէր. գում էհհուտինին միսաֆիրէթէն պիր մահալէ աղիմէթ իսէհէքէրէրի ճիհէթ. լէ, խանէյէ կէլմէյէհէքէրէրի ի. ֆատէ էտիպըգար կիտէր, վէ ֆիւ հաքըզա չիմիլէ գատար նէ խըր. վաթման վէ նէ տէ մէրգում էհհու. տիտէն հիշ պիր խապէր վէ էսէր խա. պէր զուհուր իթմէզ :

— Սուսամատալընտան եաղորդ. լարընա կէօրէ, կէշէպէրաէ օրատա քէպին վաթի լիմանընա կիրմէքտէ պուլունան պիր Ալէման սէֆինէսի գա. րայա օթտարմուշ օլտու զունտան, օ. րատա մուգիմ Ալմանիս գոնուօրու. նուն իլթիմասընա մէպի. Սուսամատա գարալը խըրվաթինտէ պուլունան իսթմանէօյ նամ վարօր Սուսամ պէ. յի ստտէթլու ֆթիլիտի պէյ հաղ. րէթէրինին էմիլ իլէ իզամ օլունա. րազ, սէֆինէյի մէզքիւրէ գուրթա. րըրըլ տըր :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

Վիեննա 22 յունիս

Պորսանըն հալի էյի տիր վէ տա. հա էյի օլմասը մէմուլ տուր :

Խմբէրաթօր թարաֆընտան վէրի. լէնէք պալօլարըն պիրիննիսի մահը հալին օթուզուննու կիւնիւ իթա օ. լունաճազ տըր :

Վիեննա 23 յունիս

Պու կիւն պօրսա մէթանէթ իւզրէ աշըրըլ տըր :

Վիեննա 23 յունիս

Պորսանըն հալի տիւնքի կիւնտէն տահա էյի տիր : Պիր խալը չըմէն. տըրֆէր սէնէտաթը սաթըն ալընըլ տըր :

Նասիօնալ պանգ հիսսէլէրի 936 ֆիօրին ֆիլյաթ պուլմուշ իսէ տէ, մու. ախիսարէն 949 պուշուգ ֆիօրինէ թէնդիլ իթմիշ տիր :

Մուլալազ տա օլան պաղը մէսէլէ. լէրին թէսիլյէսի իշին տէվէթի Ա. լիլէ թարաֆընտան կէօթէրիլէն միւ. սէնէհանէ էֆքէտար վէ նիլէթ, պիւ. ճիւպէ զաղէթալար թարաֆընտան թաղ տիր վէ թահսին ճուլնազտու տըր :

Բարիս 22 յունիս

Միլլէթ մէհիսինին սոլ թարաֆ ազալը ճիւմհուրիլէթի տալիմինին իւ. լան օլունալը լիւզուլմինտէն պահա ի. ալիօրըլ տըր :

Մարէշալ Մադ Մահմուտն իսէ, ճիւմհուրիլէթ իլան օլունուր իսէ, իս. թիֆա էթմէսինտէն գօրզ ուլալը :

Վէրալը 23 յունիս

Շիտտէթի վէ թանթանալը միւ. զաքէրաթման սոնրա, միլլէթ մէհ. լիսի Մ. վանթալըն թարաֆընտան վուզու պուլան թէքիլի, պիրիննի գրաթթման 557 ըյ իլէ գապուլ էյ. լէմիշ տիր :

Պու թէքիլիֆին ալէյհինտէ օլա. րազ 146 մէպուս ըյ վէրմիշ տիր :

Իշպու թէքիլիֆ իսէ մարէշալ Մադ Մահման հիւքիւմէթինին ֆէրալընա տալի տիր :

Բարիս 23 յունիս

Բու մէլի չըմնորֆէր սէնէտաթը 121 ֆիւանգ 75 սանթիմ տիր :

Պօրսա, գաբանտըրը վաղըլմա հէյէնան իւզրէ իսի :

Չիլիլթալէթի 23 յունիս. Կարիպալտի միլլէթ մէհիսինտէ հաղըր պուլունազ իւզրէ, պու կիւն րօնայա չիլիլթէվէնհէն պուրայա մուվասըլէթ էթտի :

Մատրիտ 22 յունիս

Ճէնէրալ թիլիսթանի Պարսէլունա տօղրու աղիմէթ իթմիշ տիր :

Չարօզ նամ մահալին թօրա թու. թուլմասը թէլէլի օլունուշ տուր :

Աթինա 23 յունիս

Լօրիուէ էսհալը 76 ֆրանգ տըր : Հիլլէթի գապիլէնին իսթիֆա վէր. միշ օլունուլունա տալի լէթնօֆիլաքս նամ զաղէթա թարաֆընտան նէշր օ. լունան հալաաիս վիւքէլա թարաֆ. տալը օլան զաղէթալար թարաֆըն. տան թէքիլի օլունուլուր :

Միլլէթ մէհիսինին ֆէվզէլատէ օլարալ ինթիմանէ տալէթ օլունա. ճաղը ըրիպէթ օլունուլ իսէ տէ, պու ըրիպէթին ալը եօղ տուր :

Տալիլի բօլիթիլգալըն հալի տա. յիմա հէյէնան իւզրէ տիր :

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Լօնտա 22 յունիս

Լահալը ում. ալըլուր 41 7/8

65 " " գաբանտը 41 5/10

69 " " իսթիլգալը 64 1/2

72 " " " 54 15/16

73 " " " 78

73 " " " 51 7/8

Իթալիա ֆոնտուու 63 15/16

Ինիլիլ ֆոնտուու 92 5/16

Մըրլի իսթիլգալը 81

Բարիլ 23 յունիս

Լահալը ում. ալըլուր 41-60

" " գաբանտը 41-70

Իսթիլգալը 1863 332-50

" " " 281-

" " " 1873 262- 5

Շրլէնարֆէր րումէի 122- 5

Իթալիա ֆոնտուու 66-20

Բանթ 3 0/0 62-20

" 5 0/0 100-37

Լօնտա իսթիլգալը 46-08

14 յունիս սապահ տալըր 46- 5

Լին երեքսէք 46- 3

Լին աշաղը 46- 2

Խոթիլգալը 1863 330-

" 1863 337-

" 1869 277-1/2

" 1872 78-

" 1873 264-

Բրէտի ժէնէրալ լիւրա Գ. Բ. 11-4

Սօսիլթէ ժէնէրալ աղսիս " 7-14

Սօսիլթէ Օթօման գուբ. քէ. " 5-12

Սթամպուլ պանդ. աղս. լ. Օս. " 6-10

Շմէնարֆէր հիւ. յ. ֆր. " 122-73

Թրամվայ հիւ. " 380

Բրէտի Հէլէնիկ սդօնթօ ֆր. " 33

Լօրիուէ մահմէնի աղսիլտըրը 33

Գուբօն սդօնթօսու ֆարա " 9

Ագճէ ֆայիլի 0/0 զուրուշ 9

Բէթօր ֆարա " 9

Հէվալէսիկ " 9

ԱԳՃԵԼԵՐԻՆ ԲԻՍՏԱՍԸ

Ինիլիլ լիւրալը 109 30

Ֆրանսըլ 20 ֆրանսըլը 87-28

Բօլ 89-03

Գրըմից ալթունու 51-22

Պէյազ մէհիսիլէ ֆարգը 101-21

Մէթալիք ֆարգը 105-00

Պազըր 129-

Պէշիկ 104-25

Գարպոնգ ալիմէսի 65-3

ԻԼԱՆ

Շիրքէթի խալիլէ վարօրալընտա իհրապ օլունան մահէն քէօթիլըն. տէն հաղը օլան քիւլ պիւ միւզսիտէ ֆիլուլթ օլունաճաղընտան, թալիպ օլանըն Գուրպան պալլալընտան սոնրա, պէհէր բազար իրթէսի վէ բէրշէմպէ կիւնիլէր իտարէ մէհիսինէ կէլմէլէրի Շիրքէթի խալիլէ թալա. ֆընտան իլան օլունուր :

Իմաի թէտէն էվէլա սէնտէն պաշալըլմ :

— Յապաթ միւսիւ րէյման . . .

— Սուս օլ քիւլիւք սինէք . . .

Խաթըրնտան չըգարմա քի, պանա լա. ղըր վէնհ իւզրէ ճէվապ վէրմէք իշին աղընը աշաճազսըն . . . պէն սէնի թանրաղըմտա սէն նէ խալին :

— Պիր գատէմ եանընտա իւլին. ճիւ քէտթիպ խալիմ :

— Մաալըն . . .

— Մաալըմ պին սէքիլը երեզ ֆըլ. րանգ իտի :

Տէվաթի

ԲԱՐԻՍ

ՊԱԹԱԳՀԱՆԵԼԵՐԻ

— Պէնիմ քիւլիք տօսթլարըմ, իքիլիլտէ տիլիլը մի օլունուր, տէ. տի րէյման, եօխա նէ ճէվապ վիլէ. ճէլինիլի սիլաթէ մի պիլմէյօրսու. նուր . . . սէօլլէյին Պիթունուն տէ. տիքէրի սահիլ մի տիր եօխա եա. լան մը տըր . . .

Պապիլալար թէհհամիլի ի. տէմէյիպ, ճէսալէթլէ :

— Էվէթ, միւսիւ րէյման, տէ. տի, Պիւթունուն սիլէ սէյլէտիքէրի հէք սահիլ տիր :

— Տէմէք պէնտէն չիւքսիլթ ի. տիլօրսունուր . . .

— Խալըր սիլտէն չիւքսիլթ ի. տէնէք պիր խուսուսումուր օլմալըպ. պիլաքս մուհիպի թէլէֆիլիլ օլաճազ. պիր թաղըմ չարթլարա սիլին իւրը. մէթինիլէ կիրալիլիլ իշին պիլգաթ թէնտի ալէյհիլիլտէ թէլէքէր իտէ. յօրուր :

— Պանու էօլլէ կէօրիւնիլի քի, ճէվապ վէրտի րէյման իսթիլհա իլէ, չու սիլին մուհիպի թէլէֆիլիլ օլան

չարթլար չիմիլիլ գատար սիլի հա. յաթմա պրաղ միշ տըր . . .

— Էվէթ, չիմիլիլ գատար հա. եաթմա գալընըլ, թէքէրիլի իթ. տի թէտէն գապա պիր սէտա իլէ, վէ լաքին Ալաշ աշընտ օլուն, պիր քէրէ նազար իսթիլգալիլ, վէ կէ. րիւնիլը քի, մէզարտան չըգարմա տէմ. լէրէ պէնդէմէյօրմուրուր :

Մէրգում էսմէր տէլիլալընըն չու իֆատէսինտէ միւպալաղա եօղու. տու, չիւնքի քէնտինին վէ րէֆիլի. նին ֆէվզէլատէ զալիլիլքէրի վէ րէնկիլիլքէրի իլէ, աթթիլ ի. քի թանէ կէօլլէ վէ խալիլ հիլէթինէ կիրմիլէր իտի, ֆաղաթ պուրալը աալա րէյմանուն վաղիլիլի տէյիլ ի. տի : Խալիլ մէրգում չէօլլէ քէլալը տէվաթ իթտի :

— Պէնիմ քի չիւք տօսթլարըմ, սիլին սէրպէսթիլ ճէ օնուլմանըլտան պէնտէ ճէսալէթլէլիլիլիլիլ . . . Խալիլ իլլէ պէնիմ էֆքէտարըմ, սիլին չու իֆատաթլընըլտա պէնտէ պիր մանէա եօղ. տուր, պունունա պէրապէր պէնտէն նէ թալէպ իթտիլիլիլիլ սի. ղէ սիւալ իտէրիմ . . .

Էվէթ Պապիլալ քէլալա պաշա. յարաղ :

— Պիլիմ թալէպ իթտիլիլիլ պէ. օ.

իւք պիր չէյ տէյիլ տիր, մըրլտան. տը, եալընըլ չունու րէնա իտէրիլ քի, պիլի սիլէ րապթ իտէն մուգա. վէլմիլիլ պօզալըմ, պիլ իշ պու. մուպալլէյի թէքիլին ինրա իթ. տիքան սոնրա, նալիլ օլաճաղըլը միւքեաթաթթման չօգտան վաղ կէշ. ինք, վէ կէշիլ ղէմանտէ իթտիլիլիլ իւրգմէթիլ իշին սիլիլ պիր միւքեա. ֆաթ իթմէնիլիլ տէ իսթմէլիլ . . .

— Խիլլաա, նալը օլունա օլ. սուն պուրտան կիլմէք իսթէրիլիլ :

— Պիլ քաշալաթ իսթէրիլ, հալ պու քի պուրտա էօլլէլիլ :

— Տիմէք ճէպէրիլիլտէ օն բարա պուլունալարազ սէրպէսիլլէթ իսթէ. յօրսունուր :

— Էվէթ սէրպէսիլլէթ իսթէրիլ, պաշգա հիշ պիր չէյ իսթմէլիլ, վէ զարուրէթ ու սէֆալէթ տէն տալա գօրգմիլը, էվէրիլ քի սէրպէսթ օ. լարմ :

Իլլէլիլ կիլիլմանէտի :

— Ահ պէնիմ էվալալըմ, զալիլապ սիլին ղէքեալլէթինիլ բէք աղ օլ. մալ . . .

— Նաալ . . . նէ տիմէք իսթէր. սինիլ . . .

— Թէաթթօ քիթապալընտա պաշ. լընա րօլու ինրա իտէն պիր չալիս տի :

ԻՇՊՈՒ 1875 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1 ՉԱՐՇԱՄՊԱ ԿԻՆԻՆՏԷՆ ԻԹԻՊԱՐԷՆ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 31 Է ԳԱՏԱՐ

ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԷՑԷՆ ՎԱՔՕՐԼԱՐԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԱՔԷԹԼԼԻՐԻ՝

[illegible]

Իշպու քիթապ սաթըըը պիւծիւնէ
քիթապըւարտա , փիյ իւչ չէյրէք մէճիւ.

Հայերէն մատենագրութեան ինչուան առ մեզ հասուցած յիշատակարանաց մէջ նշանաւոր են իրենց ոճովն ու լեզուի գեղեցիկութեամբ բազմաթիւ վկայաբանութիւնք Սբբոյ, յորոյ շնորհ թէպէտ յԱսորւոց եւ ի Յունէ թարգմանութեան, այլ գեղեցիկ եւ ընտիր հայկաբանութեանք կարծես թէ սկզբնականութեան գրողը կը կրեն, Բաց ի լեզուի գեղեցկութենէ, որ մեզի համար առանձինն կարեւորութիւն մը ունի, իրենց մատենագրական յարգովն ու արժանաւոր երկասիրութիւնք վրասեպ ունեն նաեւ Եւրոպացւոց առջեւ ալ . վասն չի իրենց համար ոմանք բոլորովն նոր վրայ նոր լոյս մը ծաղկելու եղածմտեւած լի, Կաթողիկոսութեան յորմէ յիշատակարան մա-

Դատարարական պետքը օր օրուան վրայ աւելի զգալի կ'ըլլայ ազգերնուն մէջ, եւ արդէն այլ եւ այլ ընտիր զբաղմաներու առիթ տուած է՝ Վերանկոյ Միւլիսիսիանոց տպարարից այս օրերս ուրիշ առաջնորդ մը կ'ընծայէ յորում կը նըկարարուի մայրը ստալին դատարարակ մանկութեան։ Կը ստորաբաժնէ անոր պարտոց կարեւորութիւնն, զժամանակութիւնն ու քաղաքականութիւնը, ու որոշակի սպառա

ԹԱՊԻԱՆԷԻ ՊՕՂՈՍ ԳԻՐԻՇՃԵԱՆ
Բերա Շիշի սողաղբ